

YS Nät AB
c/o Vattenfall Vindkraft AB
Vattenfall AB
169 92 STOCKHOLM

Fastställande av intäktsram enligt ellagen

Beslut

1. Energimarknadsinspektionen (Ei) fastställer intäktsramen för YS Nät AB, 556010-7198, avseende redovisningsenheten RER00906 för perioden 1 juli – 31 december 2015 till 13 502 tkr i 2013 års prisnivå och med justering enligt a och b.
  - a. Efter perioden ska kapitalbasens nuanskaffningsvärde enligt bilaga 1 räknas om med faktorprisindex för byggnader¹ och
  - b. de löpande påverkbara kostnaderna enligt bilaga 1 räknas om med faktorprisindex för elnätsföretag – regionnät delindex drift och underhållskostnader, påverkbart².

Beslutet gäller omedelbart.

Uppllysning om omprövning

Efter tillsynsperioden ska jämförelser och eventuella justeringar göras enligt följande.

- Det faktiska utfallet avseende investeringar och utrangeringar ska jämföras med prognosen.
- Det faktiska utfallet avseende de löpande opåverkbara kostnaderna ska jämföras med prognosen.

Om det faktiska utfallet i dessa delar avviker från prognosen kan intäktsramen komma att omprövas.

---

¹ Framtaget av SCB, se bilaga 2

² Framtaget av SCB, se bilaga 3

1 Beskrivning av ärendet

Enligt 5 kap. 1-2 §§ ellagen (1997:857) ska en intäktsram beslutas i förväg för varje innehavare av nätkoncession. En nätkoncessionshavare ska lämna ett förslag till intäktsram till Ei som ska pröva om den begärda intäktsramen är skälig.

1.1 Ansökan

YS Nät AB, i fortsättningen benämnt företaget, har ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen för tillsynsperioden 1 januari 2015 – 31 december 2015 till 27 004 tkr.

Företaget har till grund för sin ansökan om intäktsram redovisat de uppgifter som följer av Ei:s föreskrifter och allmänna råd (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (inrapporteringsföreskriften).

1.2 Kapitalkostnader

1.2.1 Kapitalbas

Företaget har redovisat anläggningstillgångar per den 31 december 2013 till ett sammanlagt nuanskaffningsvärde om 396 209 tkr.

Företaget har redovisat att de inte planerar att genomföra investeringar och utrangeringar under tillsynsperioden.

1.3 Löpande kostnader

1.3.1 Påverkbara kostnader

Företaget har redovisat löpande påverkbara kostnader för perioden 2006-2009 enligt följande.

År	2006	2007	2008	2009
tkr	420	731	5 353	5 055

1.3.2 Opåverkbara kostnader

Företaget har beräknat att de löpande opåverkbara kostnaderna för helåret 2015 kommer att uppgå till 4 418 tkr i 2013 års prisnivå.

2 Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

2.1 Ellagen

Nätverksamhet definieras enligt ellagen (1997:857) som att ställa elektriska starkströmsledningar till förfogande för överföring av el. Till nätverksamhet hör också projektering, byggande och underhåll av ledningar, ställverk och transformatorstationer, anslutning av elektriska anläggningar, mätning och beräkning av överförd effekt och energi samt annan verksamhet som behövs för att överföra el på det elektriska nätet (1 kap. 4 §).

Intäktsram definieras som de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod (1 kap. 5 a §).

I 5 kap. ellagen behandlas nätkoncessionshavarens intäkter från nätverksamheten och skälighetsbedömningen av dessa intäkter genom fastställande av en intäktsram. När det gäller fastställande av intäktsram framgår bland annat följande.

Ei ska fastställa en intäktsram i förväg för varje tillsynsperiod. En tillsynsperiod ska vara fyra kalenderår, om det inte finns särskilda skäl för en annan tidsperiod (1 och 4 §§).

En nätkoncessionshavare ska lämna in ett förslag till intäktsram till Ei tillsammans med de uppgifter som krävs för att pröva förslaget. Ei ska meddela beslut om fastställande av intäktsramen senast två månader innan tillsynsperioden börjar. Det ska framgå av beslutet vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställandet av ramen. Beslutet gäller utan hinder av att det överklagas, dvs. det gäller omedelbart (2, 3 och 19 §§).

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas). Som skäliga kostnader för att bedriva nätverksamheten ska anses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar. Kapitalbasen ska beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätkoncessionshavaren använder för att bedriva nätverksamheten. Vidare ska hänsyn tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden. En tillgång som inte behövs för att bedriva verksamheten ska anses ingå i kapitalbasen, om det skulle vara oskäligt mot koncessionshavaren att bortse från tillgången (6, 8 och 9 §§).

Ei ska även ta hänsyn till kvaliteten i nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten. Ett avbrott i överföringen ska beaktas i den utsträckning avbrottet inte medför skadeståndsskyldighet för nätkoncessionshavaren eller ger rätt till avbrottsersättning enligt 10 kap. 10 § ellagen. Bedömningen kan medföra en ökning eller minskning av vad som anses vara en rimlig avkastning på kapitalbasen (5 kap. 7 §).

Vid fastställande av intäktsram för en nätkoncessionshavares intäkter från en regionledning ska intäktsramen fastställas samlat för nätkoncessionshavarens samtliga regionledningar i hela landet (5 kap. 23 §).

2.2 Förordningen om intäktsram för elnätsföretag

Förordningen (2014:1064) om intäktsram för elnätsföretag (intäktsramsförordningen) trädde i kraft den 1 november 2014 och ska därför tillämpas vid den aktuella prövningen. Av övergångsbestämmelserna framgår dock att 10-12 §§ inte ska tillämpas för tillsynsperioder som inleds före den 1 januari 2016. Det framgår vidare att 6-8 §§ i den upphävda förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen) ska tillämpas i fråga om intäktsramar som fastställs före ikraftträdandet.

I intäktsramsförordningen respektive kapitalbasförordningen finns närmare bestämmelser om vad som avses med anläggningstillgångar, vilka tillgångar som ingår i kapitalbasen och om värdering av anläggningstillgångar.

2.3 Ei:s föreskrifter

2.3.1 Inrapporteringsföreskriften

Eftersom prövningen avser intäktsram för perioden 2012-2015 är det de numera upphävda föreskrifterna och allmänna råden (EIFS 2010:6) om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (inrapporteringsföreskriften) som är aktuell. Föreskriften innehåller bl.a. bestämmelser om när ett förslag till intäktsram senast ska lämnas och vilka närmare uppgifter som ska redovisas.

3 Energimarknadsinspektionens motivering till beslutet

3.1 Sammanfattande beräkning av intäktsramen

Företaget har ansökt om att Ei ska fastställa intäktsramen till 27 004 tkr för perioden 1 januari 2015 - 31 december 2015. Ett beslut om intäktsram ska fattas innan tillsynsperioden börjar. Tillsynsperioden ska därför inte börja den 1 januari 2015. Intäktsramen ska istället avse perioden 1 juli 2015 – 31 december 2015. Företagets ansökta belopp motsvarar 13 502 tkr för den perioden.

Utifrån det underlag som företaget har lämnat och nedanstående bedömning har Ei beräknat en intäktsram till 18 948 tkr, se tabell 1 nedan. Företagets ansökta intäktsram understiger detta belopp. Ansökan ska därför medges. Intäktsramen ska fastställas till 13 502 tkr i 2013 års prisnivå.

Tabell 1 Beräknad intäktsram

	tkr
Kapitalkostnader	14 009
Löpande kostnader	
Påverkbara kostnader	2 730
Opåverkbara kostnader	2 209
Beräknad intäktsram	18 948

3.2 Allmänt om prövningen av en intäktsram

Intäktsramen ska täcka skäliga kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (5 kap. 6 § ellagen). Enligt förarbetena ska nättarifferna vara utformade så att nätkoncessionshavarens samlade intäkter från nätverksamheten är skäliga i förhållande till dels de objektiva förutsättningarna att bedriva nätverksamheten, dels nätkoncessionshavarens sätt att bedriva nätverksamheten (prop. 2008/09:141 s. 58). De kostnader som avses är i huvudsak kostnader för kapital samt rörliga och fasta kostnader

i nätverksamheten. En förutsättning för att nätverksamheten ska kunna bedrivas på ett ändamålsenligt sätt är att nätföretagen har rätt till en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten. En rimlig avkastning motsvarar den avkastning som fordras för att i konkurrens med alternativa placeringar med motsvarande risk kunna attrahera kapital för investeringar (a. prop. s. 60-61). Syftet med regleringen är att nätföretagens verksamhet ska bedrivas effektivt till låga kostnader. Den ska också säkerställa att kunden får betala ett skäligt pris för nättjänsten. Vidare ska regleringen bidra till att ge kunderna en långsiktig leveranssäkerhet och trygga den svenska elförsörjningen. Nätföretagen ska också få stabila och långsiktiga villkor för sin nätverksamhet. Ytterligare ett viktigt mål med regleringen är att den ska understödja utvecklingen av en väl fungerande elmarknad (prop. 2008/09:141, s. 58).

Kammarrätten i Jönköping har i tre mål (nedan elnätsmålen) fastställt vilken metod som ska användas vid prövningen av intäktsramar för elnätsföretag avseende tillsynsperioden 2012-2015 (mål 61-14, 101-14 och 129-14). Av kammarrättens domar följer att det är den av Ei framtagna s.k. schablonmetoden som ska användas samt att kalkylräntan ska uppgå till 6,5 procent. Den s.k. övergångsmetoden som Ei använde vid fastställandet av de ursprungliga besluten om intäktsramar för den aktuella tillsynsperioden får enligt domarna inte användas. Den här aktuella prövningen ska alltså göras i enlighet med schablonmetoden.

Den teoretiska grunden för schablonmetoden beskrivs bl.a. i Ei:s rapport EI R2009:9 Förhandsreglering av elnätstariffer - principiella val i viktiga frågor och i rapporten EI R2010:24 Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första tillsynsperioden 2012-2015. Innebörden av metoden för det aktuella ärendet framgår av bilaga 1.

De skäliga kostnader som företaget ska få täckning för delas in i kapitalkostnader och löpande kostnader. Hur Ei har bedömt dessa kostnader framgår nedan.

3.3 Bedömning av kapitalkostnader

Kapitalkostnad är kostnad för att använda kapital, i form av exempelvis elledning och nätstationer. Kostnaden utgörs av två delar, kostnad för kapitalförslitning (avskrivning) och kostnad för kapitalbindning (avkastning). Avkastningen beräknas med en real kalkylränta före skatt.

Kapitalkostnaden har beräknats utifrån en ingående kapitalbas på 396 209 tkr, se bilaga 1.

Kapitalkostnaden har i enlighet med schablonmetoden beräknats med en real annuitetsmetod.

Ei bedömer att avskrivningstiderna ska vara 40 år för anläggningar för överföring av el och 10 år för övriga anläggningar. Motiven till de valda avskrivningstiderna redovisas i Ei:s rapport Förhandsprövning av elnätstariffer – slutrapport inför första perioden 2012-2015 EI R2010:24.

Kalkylräntan ska för tillsynsperioden 2012-2015 vara 6,5 procent i enlighet med Kammarrätten i Jönköpings domar i elnätsmålen.

Ei:s beräkning av kapitalkostnaderna framgår av bilaga 1.

3.4 Bedömning av påverkbara kostnader

Med påverkbara kostnader avses kostnader som inte definieras som opåverkbara, exempelvis kostnader för drift och underhåll och kundspecifika kostnader såsom kostnader för mätning, beräkning och rapportering.

Med skäliga påverkbara kostnader enligt ellagen menas kostnader som behövs för en ändamålsenlig och effektiv drift av en verksamhet med likartade objektiva förutsättningar (5 kap. 8 §). Av det följer att det inte nödvändigtvis är nätföretagens verkliga kostnader som ska tillämpas vid beräkning av en skälig intäktsram.

Vid fastställandet av intäktsramar för tillsynsperioden 2012-2015 använder Ei normalt företagets historiska kostnader för perioden 2006-2009. Av ansökan framgår att företagets påverkbara kostnader för 2006-2007 är väsentligt lägre än åren därefter. Detta beror på att företaget succesivt har byggt upp och utökat sin verksamhet. Hela referensperioden är därför inte representativ för företagets nuvarande verksamhet. Vid beräkningen av påverkbara kostnader är det därför rimligt att endast använda de två sista åren i referensperioden som utgångspunkt för tillsynsperioden.

3.4.1 Effektiviseringskrav

Av ellagen framgår att som skäliga kostnader ska anses kostnader för en ändamålsenlig och effektiv drift av en nätverksamhet med likartade objektiva förutsättningar.

Elnätsföretagen utgör lokala naturliga monopol och regleras för att maximera den samhällsekonomiska effektiviteten. En del av regleringen innebär därför krav på effektiviseringar hos företagen för att kunderna ska få del av förväntade produktivitetsökningar. Om elnätsföretaget kan öka produktiviteten med mer än det fastställda kravet får de behålla denna mellanskillnad fullt ut. Att ett sådant krav ska ingå i regleringen framgår också av förarbetena till ellagen (prop. 2008/09:141 s. 65 f). Ei ska därför fastställa ett effektiviseringskrav för företagen som ska användas vid beräkningen av intäktsramar.

För tillsynsperioden 2012-2015 har effektiviseringskravet för övriga elnätsföretag fastställts till en procent per år på de löpande påverkbara kostnaderna. Effektiviseringskravet ska därför fastställas till en procent per år.

3.4.2 Beräknade påverkbara kostnader

Ei har beräknat de löpande påverkbara kostnaderna för tillsynsperioden 1 juli – 31 december 2015 efter effektiviseringskrav till 2 730 tkr, se bilaga 1.

3.5 Bedömning av opåverkbara kostnader

Med opåverkbara kostnader avses kostnader för nätförluster (fördelat på inköp och egen produktion), abonnemang till överliggande och angränsande nät och ersättning till vissa producenter enligt 3 kap. 15 § ellagen samt myndighetsavgifter enligt förordningen (1995:1296) om vissa avgifter på elområdet. Den löpande opåverkbara kostnaderna har beräknats i enlighet med den prognos företaget har redovisat till Ei.

En detaljerad redovisning av beräkningen av de löpande opåverkbara kostnaderna för företaget framgår av bilaga 1.

Efter tillsynsperioden kommer prognosen att stämmas av mot det verkliga utfallet, vilket kan medföra att Ei omprövar intäktsramen. Företaget får på detta sätt täckning för sina verkliga opåverkbara kostnader.

3.6 Bedömning av kvaliteten

Ei ska enligt ellagen ta hänsyn till kvaliteten i företagets sätt att bedriva nätverksamhet.

Det aktuella företagets intäktsram avser enbart sex månader. Ei anser inte att det är rimligt att göra en kvalitetsjustering för sex månader. Detta eftersom denna reglering syftar till att följa företagets kvalitet över tid. Någon kvalitetsjustering ska därför inte göras.

3.7 Automatisk justering av intäktsramen

Intäktsramen fastställs i 2013 års prisnivå. I samband med att avstämning görs efter tillsynsperiodens slut kommer Ei att räkna om den beslutade intäktsramen med vissa kostnadsprisindex i enlighet med vad som framgår av punkten 1a och b i beslutet. Denna justering är en del av beslutet och innebär inte att beslutet omprövas.

3.8 Omprövning

3.8.1 Omprövning under tillsynsperioden

Under tillsynsperioden kan omprövning ske under vissa villkor. Om det till exempel visar sig att företaget har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som mer än i ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek ska Ei ompröva företagets intäktsram (5 kap. 11 § ellagen).

3.8.2 Omprövning efter avstämning vid tillsynsperiodens slut

Efter tillsynsperiodens slut gör Ei en avstämning av de antaganden som legat till grund för den fastställda intäktsramen enligt detta beslut. Ei jämför då det faktiska utfallet avseende kapitalbasens investeringar och utrangeringar med den prognos företaget gjort. Detsamma gäller för den löpande opåverkbara kostnaden. I inrapporteringsföreskriften finns närmare bestämmelser om när och vilka uppgifter företaget ska lämna för att Ei ska kunna göra denna avstämning.

En nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka om att intäktsramen för perioden ska ökas (5 kap. 12 § ellagen).

För det fall det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa ska Ei ompröva intäktsramen (5 kap. 13 § ellagen).

Hur man överklagar

Se **bilaga 4**, Så här gör du för att överklaga beslutet

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även ställföreträdande generaldirektören Tony Rosten, chefsjuristen Göran Morén, chefsekonomen Therése Hindman Persson, biträdande chefsjuristen Hanna Abrahamsson samt analytikern Mathilda Lindersson, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Mathilda Lindersson

Bilagor till beslutet

- 1 Metodbeskrivning och beräknad intäktsram
- 2 Faktorprisindex för byggnader (SCB)
- 3 Faktorprisindex för elnätsverksamhet regionnät (SCB)
- 4 Så här gör du för att överklaga beslutet